# Toelichting op de Nadeelcompensatieregeling kabels en leidingen gemeente Moerdijk

## HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

Met enige regelmaat komt het voor dat de gemeente bij de uitvoering van haar taken ter behartiging van het algemeen belang besluiten neemt, dan wel werken uitvoert of doet uitvoeren, waardoor een of meer burgers of bedrijven onevenredig zwaar worden benadeeld. Deze besluiten of feitelijke handelingen zijn rechtmatig. Toch kan er onder omstandigheden een verplichting tot vergoeden van schade ontstaan. Deze verplichting is gebaseerd op het rechtsbeginsel van "égalité devant les charges publiques" (gelijkheid van openbare lasten).

Burgemeester en wethouders zijn krachtens artikel 4:81 Awb bevoegd tot het vaststellen van nadere regels met betrekking tot een hen toekomende of onder hen verantwoordelijkheid uitgeoefende, dan wel door hen gedelegeerde bevoegdheid. Met het vaststellen van deze nadeelcompensatieregeling voor kabels en leidingen wordt beoogd een regeling in het leven te roepen op grond waarvan benadeelden voldoende zekerheid wordt verschaft op welke wijze een aanvraag om nadeelcompensatie kan worden ingediend en volgens welke normen het eventuele nadeel dat niet ten laste van de benadeelde behoort te blijven, zal worden vergoed. De regeling roept geen nieuwe aansprakelijkheden in het leven, die naar de huidige stand van het recht niet reeds bestaan.

De gemeente zal alle binnen haar grondgebied aanwezige netbeheerders in een zo vroeg mogelijk stadium informeren over haar plannen. Daartoe worden op reguliere basis coördinatieoverleggen kabels en leidingen gehouden, waarvoor alle netbeheerders worden uitgenodigd. Doel van deze (niet vrijblijvende) bijeenkomsten is elkaar te informeren over de (wederzijdse) plannen ten aanzien van werkzaamheden en projecten in de infrastructuur. De netbeheerders hebben dus ook een inspanningsverplichting om de gemeente te informeren. De planningen die onder andere besproken worden zijn meerjarenplannen, jaarplannen en plannen die op korte termijn worden gerealiseerd.

De regeling is gebaseerd op de binnen de gemeente te voorziene planningshorizon. De gemeente gaat er vanuit dat binnen vijf jaar na het verlenen van een instemmingsbesluit voor het leggen van een kabel en/of leiding in de openbare ruimte de gemeente geen werkzaamheden uitvoert die verlegging van een conform een instemmingsbesluit (of in het verleden conform een vergunning) aangelegde kabel en/of leiding noodzakelijk maakt.

Na deze vijf jaar wordt voor droge infrastructuur een periode van zes t/m vijftien jaar gehanteerd, waarbij het bedrag van nadeelcompensatie trapsgewijs wordt afgebouwd van 80% naar 0%. Voor natte infrastructuur wordt een termijn gehanteerd van zes t/m dertig jaar, waarbij het bedrag van nadeelcompensatie trapsgewijs wordt afgebouwd van 80% naar 0%. Voor meer informatie wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

## Artikel 1

Aangezien de nadeelcompensatieregeling is gebaseerd op de AVOI zijn de daar gedefinieerde begrippen ook hier van toepassing.

## Artikel 2

Telecommunicatiekabels zijn uitdrukkelijk uitgezonderd van deze regeling. Deze kabels vallen onder de Telecommunicatiewet die voor het nemen van maatregelen ten aanzien van kabels en de kosten daarvan een geheel eigen regeling kent.

Het centrale begrip in de nadeelcompensatieregeling is ‘schadebedrag’. Het schadebedrag omvat uitsluitend de kosten die gemaakt moeten worden bij het nemen van maatregelen ten aanzien van kabels en/of leidingen, waaronder het verplaatsen. Uitgangspunt bij de bepaling van het schadebedrag bij het nemen van maatregelen zijn de werkelijke kosten. De werkelijke kosten omvatten alle directe kosten die de belanghebbende moet maken. Vermogensschade en inkomensschade worden niet als uitgangspunt genomen. Van het schadebedrag wordt een bepaald percentage als nadeelcompensatie uitgekeerd. De nadeelcompensatie wordt bepaald aan de hand van het bepaalde in deze regeling.

## Artikel 3

In het eerste lid wordt duidelijkheidshalve aangegeven dat ingeval van verplaatsen of andere maatregelen door netbeheerders als bedoeld in deze regeling er ook een instemmingbesluit dient te worden aangevraagd.

# HOOFDSTUK 2 NADEELCOMPENSATIE

## Nadeelcompensatie algemeen

### Artikel 4

Als burgemeester en wethouders het besluit nemen om een verzoek in te dienen tot het nemen van maatregelen ten aanzien van kabels en/of leidingen – als gevolg van het voornemen tot uitvoering van een werk - en dit leidt voor een netbeheerder tot schade die redelijkerwijs niet of niet geheel tot het normale maatschappelijke risico mag worden gerekend, dan kan de netbeheerder nadeelcompensatie aanvragen. Op basis van deze regeling wordt bepaald of nadeelcompensatie toegekend wordt en hoe hoog het bedrag is dat wordt uitgekeerd.

De aanvraag voor nadeelcompensatie mag nooit betrekking hebben op netverbetering of capaciteitsvergroting van de huidige kabel(s) en/of leiding(en), dit valt onder de bedrijfsvoering van de netbeheerder zelf.

### Artikel 5

Voor de hoogte van eventuele nadeelcompensatie zijn de artikelen in hoofdstuk 2 van de nadeelcompensatieregeling bepalend. De omvang van de nadeelcompensatie is afhankelijk van het schadebedrag. Het schadebedrag dient inzichtelijk te worden gemaakt aan de hand van de verschillende kostenposten.

**Nadeelcompensatie voor het geval de kabel en/of leiding van belanghebbende ligt in openbare ruimte**

Deze paragraaf bepaalt de hoogte van de nadeelcompensatie als de te verleggen, te verwijderen of aan te passen kabel en/of leiding van de netbeheerder ligt in de openbare ruimte.

Voor de vaststelling van de periode waarover nog nadeelcompensatie plaatsvindt is voor de overheid in beginsel de voorzienbaarheid het uitgangspunt. Welke periode kan worden overzien om te bepalen of een instemmingsbesluit of vergunning wordt afgegeven?

Voor natte infrastructuren spelen, in tegenstelling tot droge infrastructuren, naast voorzienbaarheid nog andere uitgangspunten een rol. De netbeheerder heeft onder andere in verband met zijn leveringszekerheid extra bescherming nodig dat deze specifieke kabels en/of leidingen voor een langere periode ongestoord in de grond mogen blijven liggen. Projecten waarvoor verlegging van natte infrastructuren toch noodzakelijk is, rechtvaardigen daarom het uitgangspunt dat de gemeente hiervoor over een periode van dertig jaar nadeelcompensatie verschuldigd is. Dit in tegenstelling tot de periode van vijftien jaar nadeelcompensatie bij droge infrastructuren.

In bijlage 2 en bijlage 3 is met een grafiek en een tabel de schaderegeling opgenomen voor kabels en/of leidingen die onder de werkingssfeer van artikel 6, artikel 7 en artikel 8 vallen.

### Artikel 6: nadeelcompensatie binnen vijf jaar na aanleg

De periode van vijf jaren is de periode waarin redelijkerwijs voor de gemeente voorzienbaar is dat werken in de openbare ruimte plaats zullen gaan vinden. De termijn begint vanaf het moment van inwerkingtreding van het instemmingsbesluit of vergunning, dit omdat het moment van instemming of vergunnen vaststaat.

### Artikel 7: nadeelcompensatie na vijf jaar tot en met vijftien jaar c.q. na vijf jaar tot en met dertig jaar na aanleg

De termijn vanaf het zesde tot en met het vijftiende jaar is de periode waarin de voorzienbaarheid steeds minder wordt. Voor natte infrastructuur is de termijn opgehoogd naar dertig jaar.

### Artikel 8: geen nadeelcompensatie na vijftien jaar c.q. na dertig jaar na aanleg

Werkzaamheden binnen het openbare gebied van de gemeente zijn niet te voorzien op een termijn van vijftien jaren of langer. Als een instemmingsbesluit of vergunning vijftien jaar of langer geleden is afgegeven zal (bij droge infrastructuur) geen nadeelcompensatie worden uitgekeerd. Voor natte infrastructuur zal geen nadeelcompensatie worden uitgekeerd na dertig jaar na aanleg. De kosten voor het nemen van maatregelen worden na de genoemde termijnen volledig tot het maatschappelijke risico van de netbeheerder gerekend.

### Artikel 9: geen nadeelcompensatie na vijf jaar na aanleg voor kabels en/of leidingen die geen onderdeel uitmaken van een openbaar netwerk en die tevens niet worden gebruikt om openbare (voor het publiek beschikbare) diensten aan te bieden

Het nemen van maatregelen voor kabels en/of leidingen die geen onderdeel uitmaken van een openbaar netwerk en tevens niet worden gebruikt om openbare (voor het publiek beschikbare) diensten aan te bieden komt na vijf jaar niet meer in aanmerking voor nadeelcompensatie. Het betreft in die gevallen particuliere kabels en/of leidingen die na de periode van vijf jaar onder de (financiële) verantwoordelijkheid van de eigenaar vallen.

***Nadeelcompensatie ingeval de kabel en/of leiding van de belanghebbende niet ligt in openbare ruimte***

Deze paragraaf handelt over de hoogte van de nadeelcompensatie indien de kabel en/of leiding van de netbeheerder verlegd, verwijderd of aangepast moet worden en niet in de openbare ruimte ligt.

Als een kabel en/of leiding in de openbare ruimte ligt en doorloopt buiten de openbare ruimte en die kabel en/of leiding moet vanwege werkzaamheden in de openbare ruimte verlegd worden, dan heeft dit soms ook consequenties voor het gedeelte van die kabel en/of leiding dat buiten de openbare ruimte ligt.

Een verlegging buiten de openbare ruimte is dus vaak een oorzaak-gevolg kwestie.

## Artikel 10

Artikel 10 handelt over de situatie dat een kabel en/of leiding in openbaar gebied wordt verplaatst die gedeeltelijk ook op eigen terrein van de netbeheerder ligt. Het is mogelijk dat door de verplaatsing van de openbare kabel en/of leiding de niet-openbare kabel en/of leiding ook verplaatst dient te worden om de aansluiting op de openbare kabel en/of leiding te behouden. Dan dient de verplaatsing van de kabel en/of leiding gesplitst te worden in een gedeelte in openbare grond en een gedeelte in niet-openbare grond.

Voor de bepaling van de hoogte van de nadeelcompensatie is in dit artikel aangesloten bij hetgeen bepaald is in de Onteigeningswet. Dit betekent dat 100% van het schadebedrag vergoed zal worden.

We onderscheiden de situaties dat sprake is van ligging van een kabel en/of leiding in grond die in eigendom is van netbeheerder zelf, de kabel en/of leiding met een zakelijk recht ligt en of een recht krachtens de Belemmeringenwet privaatrecht (BP) rust op de kabel en/of leiding enerzijds en overige rechtsposities anderzijds. Het onderscheid wordt gemaakt in aansluiting op gelijke bepalingen in de Overeenkomst op rijksniveau (NKL ’99). Ingevolge de regels van het onteigeningsrecht kan aanspraak worden gemaakt op volledige schadeloosstelling in geval een kabel en/of leiding ligt in grond die in eigendom is van de netbeheerder, ingeval er een zakelijk recht rust op deze kabel en/of leiding of een BP-gedoogplicht bestaat.

## Artikel 11

Indien de te verleggen, te verwijderen of aan te passen kabel en/of leiding niet in de openbare ruimte ligt en niet in grond van de netbeheerder, noch met een zakelijk recht of een gedoogplicht op basis van de Belemmeringenwet privaatrecht, dan bestaat de nadeelcompensatie uit de kosten van ontwerp en begeleiding en de uitvoeringskosten. De materiaalkosten en de kosten van uit- en in bedrijfstellen worden niet vergoed.

***Algemene bepalingen bij vaststelling van nadeelcompensatie***

Deze paragraaf bevat een aantal artikelen die betrekking hebben op de vaststelling van het bedrag van de nadeelcompensatie.

Artikel 12

Partijen dienen, in het kader van de verwijdering, verlegging of aanpassing van een kabel en/of leiding schadebeperkend op te treden. Zij moeten rekening houden met de wederzijdse belangen bijvoorbeeld bij de technische oplossing of de keuze van het tracé. De te nemen maatregelen moeten gerealiseerd worden op basis van een technisch adequaat alternatief dat tegen de maatschappelijk laagste kosten gerealiseerd kan worden.

Artikel 13

Dit artikel betreft de zogenaamde hardheidsclausule. Indien de netbeheerder of de gemeente kan aantonen dat door bijzondere omstandigheden toepassing van artikel 6 t/m 11 van deze regeling tot een evident onredelijke nadeelcompensatie zou leiden, kunnen burgemeester en wethouders besluiten op basis van dit artikel de nadeelcompensatie aan te passen. Te denken valt aan omstandigheden, zoals voordeeltoerekening in verband met verbetering of van correctie van fouten. Of in het geval van risicoaanvaarding bij de netbeheerder.

Artikel 14

Indien vanwege een gemeentelijk project sprake is van meerdere verleggingen van dezelfde kabel en/of leiding op dezelfde locatie, al dan niet tijdelijk van aard, is op de eerste verlegging artikel 6, 7, 8 of 9 van toepassing. Als dezelfde kabel en/of leiding binnen vijf jaar na aanleg nog een keer verlegd moet worden, komen de kosten daarvan voor rekening van de gemeente, conform artikel 6.

Als in samenhang met de uitvoering van het gemeentelijke project een kabel- of leidingvoorziening (bijvoorbeeld een noodnet, een bypass of een ondersteuningsconstructie) wordt aangebracht, die weer wordt opgeheven zodra de definitieve maatregel is gerealiseerd, dan wordt dat op zich niet gezien als een te nemen maatregel maar als een uitvoeringswijze van de te nemen eerste maatregel.

## Artikel 15

Als een instemmingsbesluit of vergunning wordt of is verleend aan een netbeheerder voor het leggen van een kabel en/of leiding op een locatie waarvan de gemeente vermoedt dat de kabel en/of leiding binnen

5 jaren verlegd zal moeten worden als gevolg van de uitvoering van haar werken en in het instemmingsbesluit of de vergunning daartoe een bepaling is opgenomen, dan zal geen nadeelcompensatie plaats vinden.

## Artikel 16

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

# HOOFDSTUK 3 BEPALINGEN VAN PROCEDURELE AARD

***Vooroverleg***

Artikel 17

Burgemeester en wethouders voeren vooroverleg met de netbeheerder nadat de netbeheerder geïnformeerd is over de plannen en de consequenties voor betrokken kabels en/of leidingen.

Burgemeester en wethouders streven ernaar in het overleg tot overeenstemming te komen over de te nemen maatregelen ten aanzien van kabels en/of leidingen. Tijdens het vooroverleg worden onder andere aspecten met betrekking tot de technische oplossing en planning aan de orde gesteld.

Artikel 18

Het verzoek tot het nemen van maatregelen richt zich op de noodzaak en het tijdstip waarop dit gerealiseerd moet zijn. Het verzoek handelt uitdrukkelijk niet over ontstane schade en nadeelcompensatie. Die aspecten komen aan de orde in het besluit dat genoemd wordt in artikel 22 en dat genomen kan worden nadat een aanvraag om nadeelcompensatie is ingediend door de netbeheerder. Het verzoek is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waardoor er mogelijkheden zijn voor bezwaar en beroep.

***Aanvraag om vaststelling nadeelcompensatie***

Artikel 19

De netbeheerder zal zelf moeten aantonen of aannemelijk moeten maken op welk moment de betreffende kabel en/of leiding op die locatie is aangelegd. In beginsel zal dit plaatsvinden met een instemmingsbesluit of vergunning. Indien niet kan worden aangetoond of aannemelijk kan worden gemaakt op welke datum de instemming of vergunning is verleend c.q. op welke datum het liggen is aangevangen, wordt er van uit gegaan dat de betreffende kabel en/of leiding langer dan vijftien jaar (droge infrastructuur) c.q. dertig jaar (natte infrastructuur) aanwezig is. De netbeheerder kan de aanlegdatum aannemelijk maken door bijvoorbeeld lasschetsen of een revisietekening met datum te tonen.

Artikel 20

De datum waarop een belanghebbende een verzoek heeft gekregen tot het nemen van maatregelen ten aanzien van kabels en/of leidingen is bepalend voor het ingaan van de termijn waarbinnen belanghebbende een aanvraag om nadeelcompensatie kan indienen.

Artikel 21

Om tot een beslissing te kunnen komen op het verzoek van de belanghebbende, zijn meer gegevens noodzakelijk dan in artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht als minimum opgesomd is. De aanduiding van de aard en de omvang van de schade en de specificatie van het schadebedrag dienen daarom bepaald te worden op basis van te onderscheiden kostenposten gebruik makend van de bijlage 1.

***Besluit vaststelling nadeelcompensatie***

Artikel 22

Burgemeester en wethouders nemen binnen acht weken na indiening van de aanvraag een besluit inhoudende een van de in dit artikel opgesomde mogelijkheden. De aanvraag om nadeelcompensatie wordt niet in behandeling genomen als deze meer dan vijf jaren nadat door burgemeester en wethouders een verzoek is ingediend aan de netbeheerder voor het nemen van maatregelen. De aanvraag kan ongegrond verklaard worden als de te nemen maatregelen aan de kabel en/of leiding van belanghebbende niet door de gemeente wordt veroorzaakt. De aanvraag kan ook geheel of gedeeltelijk toegekend worden of geheel afgewezen worden. Indien de aanvraag onvoldoende gegevens bevat voor een beoordeling van de nadeelcompensatie of voor de vaststelling van het schadebedrag zal de belanghebbende vier weken de gelegenheid krijgen om aanvullende informatie te verstrekken. De termijn van acht weken na indiening van de aanvraag om nadeelcompensatie waarbinnen burgemeester en wethouders een besluit nemen wordt opgeschort met ingang van de dag waarop aanvullende informatie wordt gevraagd. Het besluit tot vaststelling van de nadeelcompensatie is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waarvoor mogelijkheden van bezwaar en beroep bestaan. Burgemeester en wethouders kunnen de termijn eenmalig met een redelijke termijn verlengen, met een maximum van acht weken. Dit zal schriftelijk aan de belanghebbende worden medegedeeld.

***Betaling nadeelcompensatie***

Artikel 23

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

# HOOFDSTUK 4 KOSTENTECHNISCHE BEPALINGEN

***Algemeen***

Artikel 24

Bij de bepaling van de nadeelcompensatie is sprake van een berekening op basis van de werkelijke kosten. Dit zijn de kosten die direct toegerekend kunnen worden aan het nemen van de maatregelen. Hierbij is van belang dat de te nemen maatregelen gerealiseerd moeten worden op basis van een technisch adequaat alternatief tegen de maatschappelijk laagste kosten ten opzichte van de meest voor de hand liggende variant.

***Kosten van ontwerp en begeleiding***

Artikel 25

Behoeft geen nadere toelichting.

***Kosten van uit- en in bedrijfstellen***

Artikel 26

Tijdelijke voorzieningen van operationele aard zijn voorzieningen die benodigd zijn om de levering tijdens de uitvoering van een maatregel te waarborgen. Voorbeelden zijn extra kosten van personele aard ten behoeve van bedrijfsvoering en hulpmiddelen zoals watertanks, gasflessen en noodaggregaten.

***Uitvoeringskosten***

Artikel 27

Kosten van civieltechnische, bouwkundige en installatietechnische werkzaamheden zijn bijvoorbeeld werkputten en ondersteuningen. Alle tijdelijke voorzieningen van fysieke aard die nodig zijn tijdens de bouw vallen onder de uitvoeringskosten. Onder tijdelijke voorzieningen van fysieke aard worden alle tijdelijke fysieke leidingverbindingen verstaan die de netbeheerder moet aanleggen en later buiten bedrijf moet stellen. Deze kosten houden nauw verband met de noodzakelijke continuïteit van het bedrijfsproces van de betrokken netbeheerder. Het betreffen voorzieningen die worden opgeheven zodra de definitieve maatregelen zijn gerealiseerd. De kosten die de aannemer moet maken om de leiding uit de grond te halen vallen onder uitvoeringskosten.

Ook het opslaan in hanteerbare stukken en het transport op de bouwlocatie zijn uitvoeringskosten. De kosten samenhangend met de uitvoering van het verwijderen van verlaten leidingen vallen eveneens onder uitvoeringskosten. De kosten voor de afvoer van vrijgekomen materialen naar een tijdelijk werkterrein behoren tot de uitvoeringskosten.

***Materiaalkosten***

Artikel 28

Onder materiaalkosten worden in elk geval verstaan kosten van leidingcomponenten, kosten van elektrotechnische, werktuigbouwkundige en civieltechnische materialen, alsmede kosten van bouwmaterialen, alsmede kosten van bouwmaterialen bestemd voor gebouwen waarin delen van leidingsystemen worden ondergebracht. Transportkosten en stortkosten van vrijgekomen leidingen vanaf de bouwlocatie naar de stort of verwerkingslocatie behoren tot de materiaalkosten (behalve de

stortkosten ingeval de leiding asbesthoudende stoffen bevat. Hierbij is in aanmerking genomen dat deze kosten bij vervanging van de leiding op eigen initiatief ook ten laste komen van netbeheerder). De materiaalkosten van constructieve en/of bijzondere voorzieningen die worden veroorzaakt door eisen van derden (en niet door gemeente) vallen onder de materiaalkosten.

***Bundeling werkzaamheden***

Artikel 29

In geval van bundeling van werkzaamheden van verschillende netbeheerders moeten de kosten worden verdeeld over de netbeheerders. De projectkosten worden verdeeld in direct aan de netbeheerders toe te delen kosten en gezamenlijke kosten. De direct toe te delen kosten zijn kosten van in en uit bedrijf stellen en materiaalkosten exclusief de extra materialen die nodig zijn voor de gezamenlijke werkzaamheden. De gezamenlijke kosten zijn de uitvoeringskosten, ontwerp en begeleiding en de extra materialen die nodig zijn voor gezamenlijke uitvoering. De verdeelsleutel voor de gezamenlijke kosten wordt bepaald op basis van de afzonderlijke fictieve kosten van uitvoering en ontwerp en begeleiding die zouden moeten worden gemaakt als elke netbeheerder haar werkzaamheden afzonderlijk zou uitvoeren.

## Hoofdstuk 5 Overige en slotbepalingen

### Artikel 30

Deze bepaling bevat het overgangsrecht. Deze nadeelcompensatieregeling is uitsluitend van toepassing op werken waarvoor op het moment van in werking treden nog geen (schriftelijke) afspraken zijn. Daarnaast is deze regeling niet van toepassing op gemeentelijke netwerken, bijvoorbeeld de riolering.

In het derde lid is bepaald dat deze nadeelcompensatieregeling niet van toepassing is bij het bouwrijp maken van grond ten behoeve van derden of activiteiten niet behorende tot de taak van de gemeente. Hiermee worden commerciële projecten bedoeld die de gemeente met een commerciële partij (bijvoorbeeld een projectontwikkelaar) overeenkomt. In die gevallen waar, voor het bouwrijp maken van gronden om die commerciële projecten te kunnen realiseren, kabels en/of leidingen verlegd moeten worden komen de kosten daarvan voor rekening van de gemeente. De gemeente kan de kosten een op een in rekening brengen bij de betreffende commerciële partij.

### Artikel 31

Behoeft geen nadere toelichting.

### Artikel 32

Behoeft geen nadere toelichting.